

CRKVIKA U CVIJEĆU
(C'È UNA CHIESETTA)
Pjesma u laganom ritmu

Rijeci: E. Cantoni
Prispeo: N. Neugebauer
Skladba: G. Rampoldi

Polako

Copyright by G. Rampoldi, Como
Sva prava pridržava ALBINI, Zagreb

A-254-1941

Novi
uspjesi!

Is opereta
-Pjesma koje slušat'
**PJESMOM
KROZ ŽIVOT**
buzavica i pjesma
SANJARENJE
isp. valcer
KAD PADNE NOĆ
ZAR NE ZNAŠ?
isp. valcer
OJ MARI!
isp. valcer
BAJNA JE NOĆ
BILA JE VARKA
isp. valcer
ZIM-ZUM
isp. valcer
LJUBIM TE JA
isp. valcer
**DOK SVIJET
SE KREĆE**
isp. valcer
FIRENCA SANJA
isp. valcer
MAJKOI
isp. valcer
**ZABORAVIT
NEĆU**
isp. valcer
MOŽDA
isp. valcer

A-254-1941

Notni zapisi renomirane tvrtke Albini osnovane 1930. godine

SHARE

16	RUJ	2023	PRIČE
----	-----	------	-------

OD PAVLINSKIH ZAPISA DO ONLINE TRAŽILICA (2)

Priča o pjesmaricama: Note umjesto vinila

SLAVKO NEDIĆ

ALBINI	PJESMARICE
--------	------------

Iako će današnjim mladim generacijama možda biti teško shvatiti da su postojala vremena kad nije bilo vinila, CD-a, YouTubea, Deezera i ostalih platformi koje glazbu čine sveprisutnom, ipak je nekoć za uživanje u glazbi bilo nužno otići na koncerte, promenade i ostala događanja na kojima se ista izvodila uživo. Ako ste pak znali svirati, morali ste nabaviti notne materijale, jer rijetki su bili poput

Mozarta koji je bio u stanju zapisati cijeli koncert nakon što ga prvi put čuo

Albini: Crkvica u cvijeću (naslovnica notnih zapisa)

Bila su nekoć vremena kada se glazba više čitala nego slušala, vremena kada nije bilo vinila nego samo notni papir. Dakle, postojala su vremena kad su glazba i note bili kompatibilni. Krajem devetnaestog stoljeća, osim pjesmarica s crkvenim pjesmama, sve više se javljaju i one s pučkih ili autorskim pjesmama koje su namijenjene zborovima, KUD-ovima te školama u edukativne svrhe. Neke od njih su:

Milovanka: Sbirka popievaka za mladež obojega spola; Zagreb Knjižara Mučnjak-Senftlebenov, 1885.

Hrvatska pjesmarica: Sbirka popjevaka za skupno pjevanje / priredio Vjekoslav Klaić, Zagreb, Matica hrvatska, 1893.

Lira: Pjesmarica s kajdama: za mušku i žensku školsku mladež / izdao Ljudevit Varjačić 1897.

Milozvuk: Zbirka pjesama za školsku mladež obojega spola / skladao jedno i višeglasno Ivan pl. Zajc; Zagreb Lav. Hartman, 1894.

Cjeloviti popis pjesmarica 19. stoljeća koje se nalaze u fondusu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu možete pronaći na njihovim mrežnim stranicama.^[1]

Pored ovih izdanja – u većoj mjeri namijenjenih zborovima – velik dio notnih izdanja bio je namijenjen za klavir. U Europi, pa tako i u Hrvatskoj, klaviri su cijenom postajali sve pristupačniji građanskom sloju te bivaju nezaobilazni dio svakoga, financijski gledano, malo bolje stojećeg kućanstva. Da ne bi klaviri skupljali prašinu, netko je na njima morao svirati, a da bi svirao trebao mu je notni materijal.

Među prvima u Europi notnim izdanjima se bavila tvrtka **Carl Rühle's Musik-Verlag in Leipzig** ili Carl Rühle, Leipzig osnovana 1880. godine. Njihova posebno zanimljiva edicija bila je *Musikalische 20-Pfennig-Bibliothek beliebter klassischer und moderner Kompositionen (Glazbena biblioteka od 20 feninga popularnih klasičnih i modernih skladbi)* u kojoj je objavljeno više od 3.200 skladbi.^[2] Nakon Drugoga svjetskog rata, 1949. godine Carl Rühle, Leipzig prestao je s radom.

Nr 155

DER

XIII. Band

MESSIAS

G. Fr. H a e n d e l

Titelkupfer einer alten englischen Partitur

MUSIK für ALLE

Verlag Ullstein & Co. Berlin und Wien

Naslovnica jednog izdanja u produkciji Musik fur Alle

Veliku popularnost u mnogim zemljama Europe, pa tako i kod nas, imao je glazbeni časopis **Musik für Alle**[3] Monatshefte zur Pflege volkstümlicher Musik (Mjesečni časopis

za njegovanje narodne glazbe). Časopis je izlazio u vremenu od 1905. do 1937. godine. Inicijator pokretanja časopisa Musik für Alle bio je skladatelj kompozitor **Bogumil Zepler**, a nakladnik Ullstein Verlagu. U svakom broju časopisa objavljeno je po jedno glazbeno djelo s klavirskom partituroom. Obrade su uglavnom bile jednostavnije tako da su ih mogli svirati i početnici, a ne samo virtuozi. Izbor djela bio je uistinu raznolik, od popularnijih djela klasične literature do narodnih i suvremenih skladbi poput: tanga, foxtrota i ragtimea. Svaki broj imao je 32 stranice i početnu cijenu od 50 feninga. O velikoj popularnosti časopisa govori i činjenica da je 1927. godine imao nakladu od 420.000 primjeraka po broju.[4] Posljednji poznati broj bio je 313 iz 1937. godine.[5]

U svom tekstu *Popularna glazba u Zagrebu između dvaju svjetskih ratova* **Kristina Lučić** navodi glazbene časopise koji izlazili u Hrvatskoj u tom razdoblju. Časopis **Svijet**, koji je pratio zbivanja na području popularne glazbe, u vremenu od 1928. do 1931. imao je i redovitu rubriku u kojoj je objavljivao note domaćih i inozemnih skladatelja s hrvatskim prepjevima. **Kulisa**: Časopis za kazalište, kino (izlazio u vremenu od 1927. do 1941. godine) objavljivao je glazbene priloge s notama domaćih i stranih šlagera. Još jedna filmska revija **Cinema** (1927.-1941.) objavljivala je notne materijale skladbi iz filmova.

Osim tih časopisa, u međuratnom su razdoblju izlazili još i neki časopisi koji su potpuno ili znatnim dijelom bili posvećeni popularnoj glazbi: **Zagrebačka opereta** (1926.-1927.), **Jugoslavenski muzičar**: Glasilo za zaštitu i interese glazbenika (1923.-1927., a 1928.-1941. pod nazivom Muzičar), **Muzički informator**: Dvomjesečnik za muzičare i prijatelje muzike (1929.-1935.; kasnije pod nazivom **Muzika i knjiga**), **Jugoslavenski autor**: Glasilo Autor centrale za autorska prava i Udruženja jugoslavenskih muzičkih autora (1931.-1937.), **Svijet jazza**: List moderne glazbe i njenih stvaralaca (siječanj-travanj 1941.) i **Ritam**: Muzički časopis (siječanj-ožujak 1941.).[6]

Osim specijaliziranih nakladnika i časopisa koji su se bavili objavljivanjem notnog materijala, i proizvođači klavira kreću s izdavanjem notnih zapisa, želeći dodatno potaknuti prodaju svojih klavira. Oni su na taj način ne samo povećali prodaju svojih instrumenata nego i proširili djelokrug djelovanja. Njihova su izdanja uglavnom bila više popularnog karaktera, namijenjena široj publici, a ne koncertnim majstorima. Ovdje svakako treba spomenuti nakladničku djelatnost koju je vodio **Adolf Bösendorfer**[7] od 1870. do 1890. godine, objavljujući operete, pjesme, klavirsku literaturu te skladbe za muške zborove.[8]

Po pitanju nakladništva notnog materijala ni Hrvatska nije zaostajala. Trombonist **Franjo Šidak** početkom tridesetih godina prošlog stoljeća pokrenuo je **Nakladu Šidak**, u sklopu koje je objavljivao skladbe tada vrlo renomiranih skladatelja a među njima su bili i: **Ivo Tijardović** (obrade narodnih pjesama, “Šjor Bepo moj” iz operete *Mala Floramyne*), Gjuro

Prejac ("Vu plavem trnaci", "Peharček moj") i **Vlaho Paljetak** ("Adio Mare"), **Jakova Gotovca** ("Đulina molba", "Erina pripovijest"). Skupni katalog izdanja Naklade Šidak može se pronaći na stranicama kataloga **Crolist** [9] (punim nazivom Udruga knjižnica konzorcij Crolist – Sustav umreženih knjižnica).

Reklama za ediciji Albini

Najznačajnija notno-nakladnička kuća u to vrijeme bila je nakladnička kuća **Albini**, koju su 1930. godine osnovali **Julio Albini** i njegova supruga **Maja**. Objavljivali su domaće i inozemne hitove i to vrlo često u suradnji i istodobno objavljivanje istih na gramofonskim pločama koje su objavljivali **Edison Bell Penkala** i **Elektroton**. Skupni katalog izdanja naklade Albini može se pronaći na stranicama kataloga Crolist.[10]

Zanimljivo je spomenuti da je ime obitelji Albini vezano i u nastojanja oko zaštite autorskih prava u tadašnjoj državi. Zahvaljujući nastojanju skladatelja Srećka Albinija, pored nakladničke djelatnosti, tvrtka Albini pionir je zaštite autorskih prava, ali im je ta djelatnost oduzeta nacionalizacijom 1946. godine. Njihovu nakladničku djelatnost te iznajmljivanje notnih materijala, preuzeo je državni Zavod za autorsko-pravno posredništvo.[11]

Ime nakladničke kuće Albini do danas je vrlo malo istraženo. Možda diplomski rad **Marine Stanić** pomogne da se toj priči pruži šansa. Marina je 2006. godine, pod mentorskim vodstvo profesorice **Vjere Katalinić**, diplomirala na Muzičkoj akademiji Sveučilište u Zagrebu s temom: *Zagrebački nakladnici muzikalija od 19. st. do početka Drugoga svjetskog rata s naglaskom na nakladu Julija Albinija.*

Poštarina plaćena u gotovu

PROLJEĆE

OMLADINSKA GLAZBA

UREDNIK: SLAVKO MODRIJAN

SADRŽAJ:

ZA ORITELJ:

Marijan Burić:	1. Mala Ana
Milo Cipra:	2. Dil, dil, duda
Zlatko Grgošević:	3. Troglasni i četveroglasni kanoni
Slavko Modrijan:	4. Četiri pjesmice za naše najmanje

ZA PUČKU ŠKOLU:

Marijan Burić:	5. Hajdmo, hajdmo
Zlatko Grgošević:	6. Dječje pjesmice
Marija Ivšić:	7. Dve murve
	8. Kolo
Slavko Modrijan:	9. Dječje brojalice, pitalice i pjesmice

ZA SREDNJU ŠKOLU:

Jakov Gotovac:	10. 4 Varoške pjesme iz Dalmacije
Krsto Odak:	11. Pačići
Slavko Zlatić:	12. Preporuči

GODINA II.

SVEZAK I.

ZAGREB, ŠKOLSKA GODINA 1940-41.

Proljeće, notni zapisi za mlade

Još jedan glazbeni časopis za djecu i mlade doživio je sličnu sudbinu. **Slavko Modrijan** je od 1939. do 1945. godine izdavao časopis **Proljeće**, u kojoj su objavljivane pjesme za djecu i mladež. Za vrijeme NDH-a časopis Proljeće bio je glazbeno glasilo ustaške mladeži zbog čega je urednik časopisa Slavko Modrijan robijao u Staroj Gradiški 1945. i 1946. godine.

Osim navedenih nakladnika, značajan je broj i izdanja objavljenih u vlastitoj nakladi. Čar svih ovih izdanja bila je njihova koncertna izvedba. Svaki je, posebice vještiji umjetnik, imao slobodu izričaja. Za razliku od danas kada kupite ploču ili sa *streaming* servisa skinete neku izvedbu i slušate je, a ona je svaki puta ista, ove kućne izvedbe – kao i koncertne izvedbe – vrlo su često bile svaka za sebe neponovljiv doživljaj. Note su, vrlo često tu bile polazišna točka od koje se kretalo u izvedbi, a završetak je ovisio samo o mašti interpretatora i zainteresiranosti publike.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti.

[1] <https://digitalna.nsk.hr/?pr=l&mrf%5B10206%5D%5B553504%5D=a> (pristupljeno 4. rujna 2023.)

[2] <https://katalog.slub-dresden.de/id/0-659086220> (pristupljeno 10. kolovoza 2023.)

[3] https://de.wikipedia.org/wiki/Musik_f%C3%BCr_Alle (pristupljeno 19. kolovoza 2023.)

[4] https://de.wikipedia.org/wiki/Musik_f%C3%BCr_Alle (pristupljeno 19. kolovoza 2023.)

[5] <https://katalog.slub-dresden.de/id/0-1111055734> (pristupljeno 19. kolovoza 2023.)

[6] Popis sastavljen prema: Kristina Lučić, Popularna glazba u Zagrebu između dvaju svjetskih ratova; <https://hrcak.srce.hr/file/41152> (pristupljeno 02. rujna 2023.)

[7] Adolf je vrlo vjerojatno bila povezana s tvrtkom istog prezimena *Bösendorfer* koju je 1828. godine pokrenuo Ignaz Bösendorfer.

[8] Više o izdanjima Adolfa Bösendorfera potražite na:

<https://imslp.org/wiki/B%C3%B6sendorfer> (pristupljeno 10. rujna 2023.)

[9] <http://opak.crolib.hr/cgi-bin/wero.cgi?q=Naklade+%C5%A0idak&x=0&y=0>

(pristupljeno 9. kolovoza 2023.)

[10] <http://opak.crolib.hr/cgi-bin/wero.cgi?p=000001&q=albini&g=1c&z=1> (pristupljeno 9. kolovoza 2023.)

[11] <http://opak.crolib.hr/cgi-bin/wero.cgi?p=000001&q=albini&g=1c&z=1> (pristupljeno 11. rujna 2023.)

SHARE

Moglo bi Vas zanimati

17 RUJ IZVJEŠTAJ

SHIP je zaplovio kao po špagi

17 RUJ RECENZIJA

Let 3: Jedina/ŠČ!